

Oskari Heikinheimo, Klaus Elenius ja Anne Remes

Monipuolinen tuki suomalaiselle tutkimukselle myös tulevaisuudessa

Suomen Lääketieteen Säätiö on kulkenut lääketieteen tutkimuksen rinnalla jo 60 vuotta

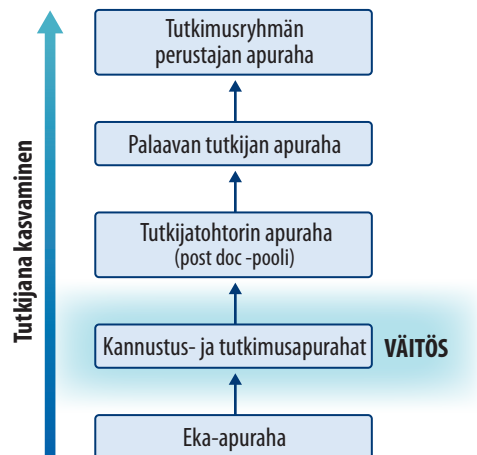
Suomen Lääketieteen Säätiön tavoitteena on suomalaisen lääketieteellisen tutkimustyön ja tutkijakoulutuksen tukeminen. Suomalainen Lääkäriseura Duodecim perusti säätiön syksyllä 1960 mahdollistaakseen lahjoitusten vastaanottamisen ja edelleen apurahojen jakamisen. Duodecim-seuran säätiölle tuolloin myöntämä peruspääoma oli noin 100 000 euroa (1). Tänä vuonna säätiö juhlii 60-vuotista taivaltaan. Kuluneiden vuosikymmenten aikana kokonaisia tutkijasukupolvina on kasvanut aloittavista väitöskirjatutkijoista itsenäisiksi senioritutkijoiksi. Kymmenen viime vuoden aikana säätiö on myöntänyt yhteensä yli 1 500 apurahaa; noin tuhat lääketieteen tutkijaa on saanut säätiön rahoitusta tutkimushankkeilleen. Myönnettävien apurahojen kokonaissumma on viime vuosina ollut noin kaksi miljoonaa euroa.

Säätiön toiminnalla on kaksi tukipilaria. Yksityishenkilöiden ja elinkeinoelämän tekemät lahjoitukset mahdollistavat säätiön toiminnan. Toisaalta Lääkäriseura Duodecimin, tutkijayhteisön ja lääkärikollegoiden vankkumaton tuki apuraha-anomusten arvioinnissa on varmistunut, että rahoitus on kohdentunut kulloinkin parhaisiin hankkeisiin.

Valtion yliopistosairaaloille tarkoitetun kliinisen tutkimuksen tukemiseen suunnatun rahoituksen määrä on pienentynyt merkittävästi, vuoden 2010 40 miljoonasta eurosta 20 miljoonaan euroon vuonna 2018. Valtion tuen pienentyessä vaihtoehtoisten rahoituskanavien merkitys korostuu. Lääketieteellistä tutkimusta rahoittavien säätiöiden tarjoaman rahoituksen määrä onkin noussut vuoden 2010 noin 50 miljoonasta eurosta yli 60 miljoonaan jo vuonna 2015. Summa lähestyy Business Finlandin

ja Suomen Akatemian lääketieteelliseen tutkimukseen sijoittamaa summaa.

Lääketieteen Säätiön toiminta eroaa muista lääketieteellistä tutkimusta tukevista säätiöistä siinä, että sen tavoitteena on olla kasvattamassa nimenomaan uusia korkeatasoisia lääkäritutkijoita ja tukea lääkäreitä tutkijan uran eri vaiheissa (KUVA). Säätiön apurahapaletti kattaa koko nuoren lääkäritutkijan urapolun väitöskirjatyön ensivaiheista aina ulkomaiselta post doc -tutkimuskaudelta palaavan ja omaa tutkimusryhmää perustavan aloittelevan senioritutkijan uran tukemisen. Suomi tarvitsee nyt ja tulevaisuudessa lääketieteellisen tutkimuksen osaajia ja tekijöitä. Säätiön tärkeänä tehtävänä on osaltaan varmistaa tämä osaaminen tukemalla ja kannustamalla tutkijan urapolulla.

KUVA. Suomen Lääketieteen Säätiön tukimuodot tutkijauran eri vaiheisiin. Tutkijatohtorin apuraha väitöksen jälkeiselle ulkomaiselle tutkimuskaudelle jaetaan Säätiöiden post doc -poolin yhteishaun (<https://postdocpooli.fi/>) kautta.

Suomen Lääketieteen Säätiö juhlistaa kuusikymmenvuotista taivaltaan nostamalla esiin valittuja säätiön voimahahmoja sekä eri vaiheissa olevia apurahan saajia ja heidän työtään. Kotisivujemme lisäksi merkkivuosi tulee näkymään myös sosiaalisessa mediassa sekä alueellisilla lääkäripäivillä.

Käynnistämme juhluvuonna myös yhdessä Lääkäriseura Duodecimin ja muiden lääketiedettä tukevien säätiöiden kanssa Tutkijaportti-projektin. Tutkijaportin kautta aiomme jatkossa tarjota kursseja, neuvoja ja tukea erityisesti nuorille tutkijoille. Tutkijaportti-sivusto kokoaa yhteen tutkimustyöhön olennaisesti liittyviä ohjeita ja keinoja sekä tietoja saatavilla olevasta rahoituksesta. Alkuvaiheessa verkkopalvelu palvelee ensisijaisesti väitöskirjatyöntekijöitä.

Viime vuosina Suomen Lääketieteen Säätiön rooli on laajentunut. Apurahojen lisäksi säätiö pyrkii olemaan aktiivinen yhteiskunnallinen keskustelija. Korostamme ja haluamme vahvasti tuoda esiin Suomessa tehtävän lääketieteen tutkimuksen merkitystä tasokkaan terveydenhuollon turvaajana. Tuki tutkimukselle tänään merkitsee laadukasta hoitoa huomenna. Suomen korkealaatuista ja tasa-arvoista terveydenhoitoa ei voida ylläpitää ja kehittää ilman tutkimusta.

Säätiö on käynyt arvokeskusteluja kliinisen lääketieteen tutkimuksen puolesta useilla foorumeilla. Viime keväänä säätiö oli yhdessä yli 30 muun toimijan kanssa viemässä Kliinisen tutkimuksen aloitetta juuri kautensa aloittaneille kansanedustajille. Aloitteessa ehdotettiin kliinisen tutkimuksen kehittämistä ja siihen panostamista aina hallitusohjelman tasolla asti. Kävimme myös kesäisessä, mutta hiukan sateisessa Porissa Suomi Arenalla keskustelemassa lääketieteen tutkimuksen merkityksestä, resursseista ja arvostuksesta yhdessä Nuorten Lääkärien yhdistyksen ja Biopankkien osuuskunta Suomen kanssa. Syksyllä olimme eduskunnan Pikkuparlamentissa yhdessä muiden tutkimuksen puolestapuhujien ja kansanedustajien kanssa murtamassa kliinisen tutkimuksen tekemiseen liittyviä myyttejä Suomessa.

Säätiö viestii tutkimuksesta aktiivisesti myös Twitterissä (@LaaketieteenS). Toivomme, että aktiivisen keskustelun kautta mielikuva säätiös-

tä etäisenä, pelkästään rahaa jakavana toimijana oikenee. Emme halua ainoastaan ohjata rahaa tutkimukseen vaan pyrimme myös lisäämään kliinisen tutkimuksen arvostusta ja tukemaan tutkijoita laaja-alaisesti.

Tavoitteenamme on lisätä lääketieteellisen tutkimuksen arvostusta ja nostaa säätiön tukemia nuoria tutkijoita esille. Toivomme, että kasvattamalla säätiön tunnettuutta ja tuomalla toimintaa esiin saamme jatkossakin esimerkiksi merkkipäivä- ja testamenttilahjoituksia lääketieteen hyväksi. Näin voimme tulevaisuudessakin olla mukana varmistamassa, että edellytykset uusien tutkijapolvien tukemiseen ovat riittävät ja korkeatasoiset. ■

OSKARI HEIKINHEIMO, naistentautien ja synnytysoopin professori, osastonylilääkäri Helsingin yliopisto ja HUS Suomen Lääketieteen Säätiön hallituksen jäsen

KLAUS ELENIUS, lääketieteellisen biokemian professori Turun yliopisto Suomen Lääketieteen Säätiön hallituksen jäsen

ANNE REMES, dekaani, neurologian professori Oulun yliopisto Suomen Lääketieteen Säätiön hallituksen puheenjohtaja

SIDONNAISUUDET

Oskari Heikinheimo: Luentopalkkio/asiantuntijapalkkio (Bayer AG, Exeltis, Gedeon Richter, MSD/Merck, Sandoz), muut sidonnaisuudet (osakeomistus OHeikinheimo Consulting Oy)

Klaus Elenius: Apuraha (Boehringer Ingelheim, Puma Biotechnology), muut sidonnaisuudet (Abomics, Novo Nordisk, Orion, Roche)

Anne Remes: Luentopalkkio/asiantuntijapalkkio (Sanofi/Genzyme, TEVA, Merck, Novartis (toiminut kouluttajana tai ollut työnantajan nimellä koulutuksessa)), korvaukset koulutus- ja kongressikuluista (Sanofi/Genzyme, TEVA, Merck, Novartis), hankkeet (Kansallisen neurokeskuksen valmistelevan työryhmän jäsen, Kansallisen syöpäkeskuksen ohjausryhmän jäsen, Biopankkiosuuskunnan hallituksen varajäsen)

KIRJALLISUUTTA

1. Lönnqvist J, Tulenheimo M, Mäkelä T. Suomen Lääketieteen Säätiö 50 vuotta. Duodecim 2010;126:2172–7.

Suomen Lääketieteen Säätiön nykyinen puheenjohtaja Oskari Heikinheimo sekä dekaani Anne Remes Kari Hevossaaren Duokkari Ekstra-haastattelussa.